

Ειδική έκθεση της Ευρωπαϊκής Διαμεσολαβήτριας κατόπιν αυτεπάγγελτης έρευνας OI/5/2012/ΒΕΗ-ΜΗΖ σχετικά με τον Frontex

Ειδική έκθεση

Υπόθεση OI/5/2012/ΒΕΗ-ΜΗΖ - Εκκίνηση έρευνας στις 06/03/2012 - Σύσταση σχετικά με 14/11/2013 - Ειδική έκθεση στις 14/11/2013 - Απόφαση στις 12/11/2013 - Εμπλεκόμενο θεσμικό όργανο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Υποθέσεις που περατώθηκαν κατόπιν ειδικής έκθεσης) |

Σύνοψη

Ο Frontex [1] απέρριψε σύσταση στην οποία προέβη η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια κατόπιν διερεύνησης του κατά πόσο αυτός συμμορφώνεται προς τα πρότυπα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, συγκεκριμένα, προς τις απαιτήσεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια, Emily O'Reilly, αποστέλλει αυτή την ειδική έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αναμένει την στήριξή του επί του θέματος.

Η αντιμετώπιση της μετανάστευσης, και συγκεκριμένα όλων των προβλημάτων που ανακύπτουν από την παράνομη είσοδο, δημιουργεί μείζονες νομικές και ανθρωπιστικές προκλήσεις για την ΕΕ. Σχεδόν αναγκαστικά υπάρχουν εντάσεις ανάμεσα στο έννομο συμφέρον για έλεγχο της μετανάστευσης και στην ανθρωπιστική απαίτηση για παροχή στους παράνομα εισερχόμενους ενός ασφαλούς καταφυγίου εν αναμονή της νομικής επεξεργασίας της αίτησής τους για άσυλο. Ο Frontex, εργαζόμενος στην πρώτη γραμμή με τις αρχές των μεμονωμένων κρατών μελών, πρέπει να επιδιώκει την επίτευξη μιας δύσκολης ισορροπίας μεταξύ αυτών των αντικρουόμενων απαιτήσεων. Για κάποια περίοδο, είχαν εκφραστεί ανησυχίες για προβλήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις δραστηριότητες του Frontex, οι οποίες έγιναν εντονότερες όταν έγινε νομικά δεσμευτικός ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ το 2009.

Εμπρός στις εν λόγω ανησυχίες, η ΕΕ εξέδωσε το 2011 κανονισμό [2] ο οποίος απαιτούσε ρητά από τον Frontex να λειτουργεί κατά την επιτέλεση του έργου του σύμφωνα με τον Χάρτη. Επί πλέον, ο κανονισμός ζητούσε από τον Frontex να προβεί σε διοικητικές ρυθμίσεις που να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση, αλλά και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης, προς τον Χάρτη. Οι εν λόγω ρυθμίσεις περιελάμβαναν την κατάρτιση κωδίκων δεοντολογίας για τις επιχειρήσεις Frontex, τον διορισμό υπαλλήλου στο αξίωμα του Υπεύθυνου για τα Θεμελιώδη

Δικαιώματα στο πλαίσιο του Frontex και τη δημιουργία συμβουλευτικού οργάνου για τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Το Μάρτιο του 2012 ο τότε Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, κ. Νικηφόρος Διαμαντούρος, προέβη σε μια ίδια πρωτοβουλία έρευνα ως προς τη σημειούμενη από το Frontex πρόοδο στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών του σύμφωνα με το Χάρτη και τον κανονισμό του 2011. Ο Διαμεσολαβητής κάλεσε την κοινωνία των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να συμβάλουν στην έρευνα και παρέλαβε 18 απαντήσεις συμμετοχής.

Ο Διαμεσολαβητής διαπίστωσε [3] ότι γενικά ο Frontex σημείωνε σημαντική πρόοδο ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεών του σύμφωνα με το Χάρτη και τον κανονισμό. Παρά ταύτα, ο Διαμεσολαβητής διαπίστωσε ότι ο Frontex δεν διέθετε επί τόπου κάποιο μηχανισμό με τον οποίο να μπορεί να αντιμετωπίσει μεμονωμένα περιστατικά καταγγελιών υποτιθέμενης παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων κατά την επιτέλεση του έργου του. Ο Διαμεσολαβητής είδε την έλλειψη εσωτερικού μηχανισμού καταγγελιών ως σημαντικό κενό στις ρυθμίσεις του Frontex. Αφενός, η έλλειψη τέτοιου μηχανισμού σήμαινε ότι θα υπέπιπταν λιγότερο στην αντίληψη του Frontex οι ανησυχίες ή οι καταγγελίες για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε· και, αφετέρου, δεν επρόκειτο ο Frontex εξετάζει απευθείας τις καταγγελίες εκείνων που τις υπέβαλλαν.

Ο Διαμεσολαβητής σύστησε στον Frontex να προβεί στη σύσταση μηχανισμού μέσω του οποίου θα μπορούσε να εξετάζει απευθείας καταγγελίες ατόμων που ισχυρίζονται ότι παραβιάζονται στα θεμελιώδη δικαιώματά τους από τον Frontex. Δυστυχώς, ο Frontex αποφάσισε να μην κάνει δεκτή τη σύσταση αυτή.

Βασικό στοιχείο της στάσης που υιοθέτησε ο Frontex είναι ότι τα μεμονωμένα περιστατικά, τα οποία λαμβάνουν τη μορφή καταγγελίας, αποτελούν τελικά ευθύνη του συγκεκριμένου κράτους μέλους στο οποίο το έδαφος σημειώνεται το περιστατικό. Ο Διαμεσολαβητής δεν δέχεται ότι ο Frontex δεν φέρει ευθύνη για τις πράξεις του προσωπικού που ενεργεί υπό τη σημαία του Frontex. Την εν λόγω ευθύνη μπορεί μερικές φορές να την φέρει και κάποιο μεμονωμένο κράτος μέλος, καταρρίπτεται όμως το επιχείρημα ότι ο Frontex δεν φέρει καμία ευθύνη και ότι, με τον τρόπο αυτό, δεν θα πρέπει να ασχολείται με τις καταγγελίες που ανακύπτουν από πράξεις στις οποίες αυτός συμμετέχει.

Την ίδια άποψη με τον Διαμεσολαβητή εξέφρασε και η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης (PACE) η οποία, τον Απρίλιο του 2013, ενέκρινε ψήφισμα με τίτλο «Frontex: ευθύνες για τα ανθρώπινα δικαιώματα» [4]. Στο ψήφισμά της, η PACE καλούσε την ΕΕ να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη της και ο Frontex θα συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις τους σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων «δημιουργώντας, μεταξύ άλλων, ένα μηχανισμό καταγγελιών για άτομα που κρίνουν ότι έχουν παραβιασθεί τα δικαιώματά τους από τον Frontex». Στην έκθεσή του προς την Επιτροπή Μετανάστευσης, Προσφύγων και Εκτοπισμένων της PACE, ο εισηγητής του Συμβουλίου της Ευρώπης επισήμανε ότι η θέση του Frontex αποτελεί «υπεκφυγή που εύκολα θα αντικρούσει το Δικαστήριο». Ο εισηγητής κατέληξε ότι χρειάζεται να προβλέψει ο Frontex ένα μηχανισμό καταγγελιών για άτομα που θίγονται από τις δραστηριότητες του Frontex [5].

Η Διαμεσολαβήτρια ζητεί την στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και να επιβάλει στον Frontex να ακολουθήσει τη σύσταση για δημιουργία δικού του μηχανισμού καταγγελιών.

Το ιστορικό της αυτεπάγγελτης έρευνας

1. Σύμφωνα με το άρθρο 228 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής είναι αρμόδιος να διενεργεί αυτεπάγγελτες έρευνες σχετικά με τη δράση των θεσμικών ή λοιπών οργάνων ή οργανισμών της Ένωσης.
2. Την 1η Δεκεμβρίου 2009, με την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισσαβώνας, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ κατέστη νομικά δεσμευτικός για τον Frontex, ο οποίος είναι ένας εξειδικευμένος οργανισμός της ΕΕ που προωθεί, συντονίζει και αναπτύσσει τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ. Ο πλήρης τίτλος του είναι «ευρωπαϊκός οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης». Στους τομείς δραστηριότητας του Frontex συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, ο συντονισμός κοινών επιχειρήσεων, η παροχή ενός μηχανισμού ταχείας αντίδρασης υπό μορφή ευρωπαϊκών ομάδων συνοριοφυλάκων και η συνδρομή των κρατών μελών στο πλαίσιο κοινών επιχειρήσεων επαναπατρισμού.
3. Στις 25 Οκτωβρίου 2011, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν τον κανονισμό 1168/2011/ΕΕ (στο εξής «ο κανονισμός») [6], ο οποίος προβλέπει ρητά ότι ο Frontex εκπληρώνει τα καθήκοντά του συμμορφούμενος πλήρως προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο κανονισμός απαιτεί από τον Frontex να θέσει σε λειτουργία ορισμένους διοικητικούς μηχανισμούς και εργαλεία για την εξασφάλιση και την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των υποχρεώσεών του όσον αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.
4. Υπό το πρίσμα του νέου νομικού πλαισίου και του ενδιαφέροντος που επιδεικνύει η κοινωνία των πολιτών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ διαχειρίζεται τα εξωτερικά σύνορά της, περιλαμβανομένης της πτυχής που αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα, ο Διαμεσολαβητής έκρινε σκόπιμο να επιδιώξει την αποσαφήνιση, μέσω αυτεπάγγελτης έρευνας, του τρόπου με τον οποίο ο Frontex εφαρμόζει τις προαναφερθείσες διατάξεις.

Το αντικείμενο της έρευνας

5. Ο Διαμεσολαβητής κάλεσε τον Frontex να τον ενημερώσει σχετικά με τη θέση του οργανισμού επί σειράς θεμάτων: τη Στρατηγική Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Frontex, το συμβουλευτικό φόρουμ του Frontex και τον ρόλο του Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Frontex (στο εξής ο «ΥΘΔ») [7], το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της Στρατηγικής, τους κώδικες δεοντολογίας του Frontex και τη δυνατότητα τερματισμού ή/και αναστολής επιχειρήσεων.

6. Αναφορικά με τον ΥΘΔ, ο Διαμεσολαβητής υπέβαλε, μεταξύ άλλων στον Frontex το εξής ερώτημα:

« Υπάρχει σχετική πρόβλεψη από τον Frontex ούτως ώστε ο ΥΘΔ να είναι αρμόδιος να δέχεται καταγγελίες από άτομα σχετικά με τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων από τα κράτη μέλη ή/και τον Frontex; »

Η έρευνα

7. Στις 6 Μαρτίου 2012, ο Διαμεσολαβητής κίνησε αυτεπάγγελτη έρευνα και κάλεσε τον Frontex να υποβάλει σχετική γνωμοδότηση έως τις 31 Μαΐου 2012, την οποία ο οργανισμός υπέβαλε στις 17 Μαΐου 2012.

8. Στις 18 Ιουνίου 2012, υπό το πρίσμα του αντικειμένου της έρευνας, ο Διαμεσολαβητής διαβίβασε τη γνωμοδότηση του Frontex στον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (στο εξής ο «FRA») και τον κάλεσε να υποβάλει τα σχόλιά του έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2012. Ο FRA απέστειλε τα σχόλιά του στις 26 Σεπτεμβρίου 2012.

9. Λαμβάνοντας υπόψη το ενδιαφέρον που είχε επιδείξει για την έρευνα η κοινωνία των πολιτών, ο Διαμεσολαβητής έκρινε επίσης ορθό και σκόπιμο να καλέσει και άλλους ενδιαφερόμενους, ιδίως τις ΜΚΟ και άλλες οργανώσεις που ειδικεύονται στον τομέα τον οποίο αφορούσε η έρευνα, να υποβάλουν παρατηρήσεις επί της γνωμοδότησης του Frontex. Η γνωμοδότηση δημοσιεύθηκε στον δικτυακό τόπο του Διαμεσολαβητή στις 19 Ιουλίου 2012, με προθεσμία για την υποβολή παρατηρήσεων έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2012.

10. Ο Διαμεσολαβητής έλαβε συνολικά 18 εισηγήσεις από διεθνείς οργανώσεις, ΜΚΟ, έναν εθνικό Διαμεσολαβητή και ιδιώτες [8] .

11. Στις 9 Απριλίου 2013, ο Διαμεσολαβητής υπέβαλε σχέδιο σύστασης προς τον Frontex το οποίο περιελάμβανε κατάλογο δεκατριών συνιστώμενων δράσεων σε σχέση με τα ζητήματα που αφορούσε η αυτεπάγγελτη έρευνά του. Στις 25 Ιουνίου 2013, ο Frontex απέστειλε την εμπεριστατωμένη γνωμοδότησή του επί του σχεδίου σύστασης του Διαμεσολαβητή.

Η ανάλυση και τα συμπεράσματα του Διαμεσολαβητή

Προκαταρκτική παρατήρηση

12 . Η παρούσα ειδική έκθεση αφορά μόνο τον ρόλο του Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΥΘΔ). Τα υπόλοιπα ζητήματα που ήγειρε η αυτεπάγγελτη έρευνα, για τα οποία οι απαντήσεις του Frontex ήταν εν γένει ικανοποιητικές, εξετάζονται χωριστά στην απόφαση του Διαμεσολαβητή για την περάτωση της έρευνας.

13. Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά, αναφορικά με τον ρόλο του ΥΘΔ, η απάντηση του Frontex στην επιστολή του Διαμεσολαβητή για την έναρξη της αυτεπάγγελης έρευνας και οι παρατηρήσεις των ενδιαφερομένων. Έπειτα από την εν λόγω ενότητα ακολουθεί επεξήγηση των λόγων για τους οποίους ο Διαμεσολαβητής προέβη στην υποβολή σχεδίου σύστασης.

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στον Διαμεσολαβητή από τον Frontex και παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από ενδιαφερόμενους αναφορικά με τον ρόλο του ΥΘΔ

14. Ο Frontex εξήγησε ότι η ΥΘΔ διορίστηκε τον Δεκέμβριο του 2012 [9]. Η ΥΘΔ είναι ανεξάρτητο μέλος του προσωπικού που ασκεί καθήκοντα παρακολούθησης και υποβάλλει έκθεση απευθείας στο διοικητικό συμβούλιο. Υποβάλλει επίσης τακτικά έκθεση στο συμβουλευτικό φόρουμ (στο εξής το «ΣΦ») και στον εκτελεστικό διευθυντή, ο οποίος είναι η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή.

15. Η ΥΘΔ και το ΣΦ έχουν πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες που αφορούν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και οι δραστηριότητές τους είναι συμπληρωματικές. Ενώ η ΥΘΔ ασκεί καθήκοντα παρακολούθησης, το ΣΦ παρέχει στρατηγική καθοδήγηση και συγκεντρώνει πληροφορίες. Μεταξύ των καθηκόντων της ΥΘΔ, για παράδειγμα, είναι η συμβολή σε έναν αποτελεσματικό μηχανισμό παρακολούθησης και η κατάρτιση και τήρηση αρχείου πιθανών παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων.

16. Ως προς το ζήτημα του προσδιορισμού πιθανών παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων, ο Frontex αναφέρθηκε σε μια λεπτομερή εσωτερική διαδικασία και επεσήμανε τη σημασία (i) των υποχρεώσεων αναφοράς για όλους τους συμμετέχοντες και των δυνατοτήτων αναφοράς για τρίτα μέρη, (ii) του τρόπου με τον οποίο εξετάζονται εσωτερικά οι αναφερόμενες πληροφορίες και (iii) της αξιολόγησης των πληροφοριών που λαμβάνονται από τους σχετικούς ενδιαφερόμενους. Ο Frontex έκρινε ότι η ευρεία προσέγγισή του σχετικά με τον προσδιορισμό και την πρόληψη πιθανών παραβιάσεων επιτρέπει την κατάλληλη αντιμετώπιση των εν λόγω παραβιάσεων και, στο πλαίσιο αυτό, τόνισε τη σημασία της εξειδικευμένης κατάρτισης.

17. Όσον αφορά το ζήτημα του μηχανισμού καταγγελιών για άτομα που θίγονται από παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων, ο Frontex επεσήμανε τη δυνατότητα τρίτων να αναφέρουν πιθανές παραβιάσεις στον οργανισμό. Τόνισε επίσης ότι θα εξετάζει κάθε καταγγελία παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων και θα δίδει στις εν λόγω καταγγελίες τη «*δέουσα προσοχή*». Παράλληλα, ο Frontex υπογράμμισε ότι δεν έχει αρμοδιότητα να λαμβάνει αποφάσεις επί μεμονωμένων υποθέσεων, καθώς αυτές εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των σχετικών κρατών μελών.

18. Αναφορικά με τα μέτρα που θα μπορούσε να λάβει ο Frontex σε περίπτωση διαπιστωθείσας παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων, ο οργανισμός ανέφερε ότι θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, «*να απευθύνει επιστολές προβληματισμού ή προειδοποιητικές επιστολές προς τα σχετικά κράτη μέλη, να θέτει το ζήτημα υπό συζήτηση στο*

διοικητικό συμβούλιο ή να υποβάλει έκθεση στην Επιτροπή, να ανακαλεί ή να μειώνει την οικονομική ενίσχυση, να λαμβάνει πειθαρχικά μέτρα, και να αναστέλλει ή να τερματίζει επιχειρήσεις, με τον τερματισμό να αποτελεί μέτρο έσχατης ανάγκης. » Ο Frontex εξήγησε περαιτέρω ότι, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα των επιχειρήσεων στις οποίες εμπλέκονται διάφορα πολιτικά και επιχειρησιακά ζητήματα, δεν ενδείκνυται πάντοτε η αναστολή ή ο τερματισμός μιας επιχείρησης, και ότι ο εκτελεστικός διευθυντής πρέπει να αποφασίζει βάσει των εκθέσεων που του υποβάλλει το προσωπικό του Frontex.

19. Ο Frontex ανέφερε ότι απάντηση στο ερώτημα σχετικά με το κατά πόσον η ΥΘΔ θα μπορούσε να δέχεται καταγγελίες από άτομα σχετικά με τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων μπορεί να δοθεί μόνον εφόσον καθορισθεί πλήρως ο μηχανισμός παρακολούθησης των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

20. Στις παρατηρήσεις τους, ορισμένοι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με την απουσία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χειρισμού καταγγελιών αναφορικά με τις επιχειρήσεις του Frontex. Παράλληλα, επεσήμαναν την ανάγκη σύστασης ενός τέτοιου μηχανισμού από τον Frontex, σε συνδυασμό με την ύπαρξη αποτελεσματικών συστημάτων παρακολούθησης και αναφοράς (βλέπε, ιδίως, τις εισηγήσεις της Caritas Europa, της Διεθνούς Αμνηστίας, της Επιτροπής Meijers, του Ερυθρού Σταυρού, των Ανεξάρτητων Συμβουλίων Παρακολούθησης (Independent Monitoring Boards), του Ευρωπαϊκού Δικτύου Νομικών Εμπειρογνομόνων (Trans Europe Experts), της Jesuit Refugee Service Europe (Ιησουιτική Υπηρεσία Προσφύγων – Ευρώπη) και του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη). Ορισμένοι ενδιαφερόμενοι που υπέβαλαν παρατηρήσεις επέστησαν επίσης την προσοχή στην έλλειψη σαφήνειας όσον αφορά τα μέσα που διαθέτει η ΥΘΔ για την αποτελεσματική παρακολούθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ή εξέφρασαν την άποψη ότι ο ρόλος της ΥΘΔ δεν επαρκεί για τον σκοπό αυτό.

Η εκτίμηση του Διαμεσολαβητή που οδήγησε στο σχέδιο σύστασης

21. Το άρθρο 26α παράγραφος 1 του κανονισμού Frontex ορίζει ότι, προκειμένου να συμμορφωθεί με την υποχρέωση του να προάγει και να σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, ο Frontex θα πρέπει να θέτει σε λειτουργία έναν αποτελεσματικό μηχανισμό για την παρακολούθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις δραστηριότητές του.

22. Λαμβάνοντας υπόψη την ως άνω υποχρέωση, ο Διαμεσολαβητής εξέτασε τη θέση του Frontex όσον αφορά (i) την πιθανή σύσταση μηχανισμού καταγγελιών για παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων από τον Frontex ή/και τα κράτη μέλη και (ii) τον ρόλο του Υπευθύνου Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (ΥΘΔ) εν προκειμένω. Στο πλαίσιο αυτό, έλαβε υπό σημείωση τη δήλωση του Frontex στη γνωμοδότησή του σχετικά με τον ενεργό ρόλο που θα έχει η ΥΘΔ στη θέσπιση του συγκεκριμένου μηχανισμού για την παρακολούθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

23. Ο Διαμεσολαβητής δεν συμμερίζεται την άποψη του Frontex σύμφωνα με την οποία η θέση

σε λειτουργία ενός συστήματος αναφοράς ή/και πληροφόρησης σχετικά με παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων επαρκεί για να διασφαλισθεί η πλήρης συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του στο πεδίο των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Τουναντίον, οι υποχρεώσεις αναφοράς και οι μηχανισμοί καταγγελιών δεν συνιστούν εναλλακτικές λύσεις. Αντιθέτως, αποτελούν συμπληρωματικά μέσα για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

24. Επιπλέον, τα πειθαρχικά μέτρα δεν αρκούν αφ' εαυτών για να διασφαλίσουν τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

25. Τέλος, ο Διαμεσολαβητής κατανοεί ότι, για κάθε επιμέρους επιχείρηση, ο Frontex διορίζει συντονιστή ο οποίος παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού σχεδίου και την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας και, ως εκ τούτου, διαδραματίζει βασικό ρόλο στην παρακολούθηση της συνέχειας που δίδεται στις αναφορές σοβαρών περιστατικών. Κατά την άποψη του Διαμεσολαβητή, ωστόσο, το γεγονός αυτό δεν καταργεί την ανάγκη ύπαρξης ενός πραγματικού μηχανισμού καταγγελιών στον οποίο θα έχουν πρόσβαση όλοι οι ενδιαφερόμενοι, ήτοι οι συμμετέχοντες σε επιχειρήσεις που υποχρεούνται να υποβάλλουν αναφορές βάσει των κανόνων της ΕΕ ή των εθνικών κανόνων, τα άτομα που θίγονται άμεσα από παραβιάσεις, καθώς και τα άτομα στην αντίληψη των οποίων υποπίπτουν παραβιάσεις και επιθυμούν να υποβάλουν καταγγελία ενεργώντας προς το δημόσιο συμφέρον (δημοσιογράφοι, ΜΚΟ κ.λπ.).

26. Συνεπώς, ο Διαμεσολαβητής επανέλαβε τη σημασία θέσπισης ενός αποτελεσματικού μηχανισμού καταγγελιών στον Frontex.

27. Βάσει αυτού του σκεπτικού, ενδέχεται να υπάρχουν, κατά την άποψη του Διαμεσολαβητή, βάσιμοι λόγοι για την εξέταση μεμονωμένων καταγγελιών για παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων από την ΥΘΔ.

28. Ο χειρισμός καταγγελιών από την ΥΘΔ σχετικά με τις δραστηριότητες του προσωπικού ενός κράτους μέλους θα μπορούσε, τουλάχιστον, να σημαίνει τη διαβίβαση των καταγγελιών στην εκάστοτε αρμόδια αρχή του κράτους μέλους ή σε εθνικό διαμεσολαβητή που εποπτεύει την εν λόγω αρχή. Στο πλαίσιο αυτό, ο Διαμεσολαβητής επεσήμανε την πρόταση του *Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη*, αναφορικά με τις κοινές επιχειρήσεις και τα πιλοτικά σχέδια που διεξάγει ο Frontex από κοινού με τις ελληνικές αρχές, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να θεσπισθεί ένας μηχανισμός παρακολούθησης παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων σε επίπεδο ΕΕ με στόχο τη « *διερεύνηση και πρόληψη των παραβιάσεων των θεμελιωδών δικαιωμάτων* ».

29. Όσον αφορά τις καταγγελίες σχετικά με τη συμπεριφορά του προσωπικού του Frontex, ο Διαμεσολαβητής υπενθύμισε ότι οι ευρωπαϊκές ομάδες συνοριοφυλάκων δεν απαρτίζονται μόνο από αντιπροσώπους κρατών μελών, αλλά και από αντιπροσώπους του Frontex. Μολονότι ο Διαμεσολαβητής θα μπορούσε να δεχθεί ότι το προσωπικό του Frontex δεν νομιμοποιείται να ασκεί καθήκοντα συνοριακού ελέγχου και αναπτύσσεται αποκλειστικά και μόνο για την άσκηση συντονιστικών καθηκόντων, ούτως ώστε να προάγει τη συνεργασία ανάμεσα στα κράτη μέλη υποδοχής και τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, θεώρησε ότι το γεγονός αυτό δεν απαλλάσσει τον

Frontex από την ευθύνη των πράξεων στις οποίες προβαίνει το προσωπικό του κατά την άσκηση των συντονιστικών του καθηκόντων.

30. Υπό το πρίσμα της ανωτέρω ανάλυσης, ο Διαμεσολαβητής απηύθυνε το ακόλουθο σχέδιο σύστασης προς τον Frontex:

Ο Frontex οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο λήψης κάθε πιθανού μέτρου ούτως ώστε η ΥΘΔ να είναι σε θέση να εξετάζει καταγγελίες για παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων αναφορικά με όλες τις δραστηριότητες του Frontex που υποβάλλονται από άτομα που θίγονται μεμονωμένα από τις εν λόγω παραβιάσεις αλλά και από άτομα που ενεργούν προς το δημόσιο συμφέρον.

Επιχειρήματα που υποβλήθηκαν στον Διαμεσολαβητή μετά το σχέδιο σύστασης

31. Στην εμπεριστατωμένη γνωμοδότησή του, ο Frontex ανέφερε ότι φέρει μεν ευθύνη για τις δραστηριότητες εντός των ορίων της εντολής του, αλλά δεν μπορεί να λογοδοτεί για πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Όσον αφορά την ΥΘΔ συγκεκριμένα, ο Frontex διευκρίνισε ότι στις αρμοδιότητες της ΥΘΔ όπως ορίζονται στον κανονισμό δεν περιλαμβάνεται η λήψη αποφάσεων επί εξωτερικών και μεμονωμένων καταγγελιών καθώς η ΥΘΔ δεν διαθέτει εξ ορισμού εκτελεστικές αρμοδιότητες. Αντ' αυτού, αρμόδια σε αυτόν τον τομέα είναι άλλα θεσμικά όργανα (π.χ. εθνικά και ευρωπαϊκά δικαστήρια).

32. Ο Frontex προσέθεσε ότι η ΥΘΔ έχει ήδη δρομολογήσει μέτρα για την ενίσχυση του συστήματος εξέτασης αναφορών περιστατικών που υποβάλλονται από συμμετέχοντες σε δραστηριότητες που συντονίζει ο Frontex, την αξιολόγηση, από κοινού με άλλες οντότητες του Frontex, εικαζόμενων παραβιάσεων θεμελιωδών δικαιωμάτων και την κατάρτιση αρχείου αναφορών περιστατικών.

33. Η ΥΘΔ χρησιμοποιεί διάφορες εξωτερικές πηγές πληροφοριών στο πλαίσιο του ελέγχου που διεξάγει στο πεδίο των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Στην πράξη, τούτο σημαίνει ότι οι πρόσθετες πληροφορίες για πιθανές παραβιάσεις που αποστέλλονται με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον λαμβάνονται ήδη υπόψη κατά τις δραστηριότητες της ΥΘΔ και αναφέρονται, όπως ορίζεται στον κανονισμό Frontex.

34. Συνεπώς, οι καταγγελίες που σχετίζονται άμεσα με δραστηριότητες του Frontex θα μπορούσαν να θεωρηθούν πρόσθετη πηγή πληροφοριών και να ενεργοποιούν δραστηριότητες παρακολούθησης.

Η εκτίμηση της Διαμεσολαβήτριας μετά το σχέδιο σύστασης

35. Σημείο αφετηρίας της εκτίμησης της Διαμεσολαβήτριας αποτελεί η θέση ότι ο Frontex, όπως σωστά επεσήμανε ο οργανισμός στην εμπεριστατωμένη γνωμοδότησή του, είναι

υπεύθυνος για τις δραστηριότητες εντός των ορίων της εντολής του, αλλά όχι για τις πράξεις που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

36. Εντούτοις, αυτός ο θεωρητικός καταμερισμός της ευθύνης για πιθανές παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα της ΕΕ δεν θέτει υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι η αποστολή του Frontex συνίσταται, μεταξύ άλλων, στον συντονισμό κοινών επιχειρήσεων στις οποίες συμμετέχουν μέλη του προσωπικού του οργανισμού και προσωπικό από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη. Η Διαμεσολαβήτρια δέχεται τη θέση του Frontex ως προς το γεγονός ότι λίγα μέλη του προσωπικού του συμμετέχουν πράγματι σε επί τόπου επιχειρησιακές δραστηριότητες. Ωστόσο, τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι στα σύνορα υπάρχουν πολυάριθμοι προσκεκλημένοι υπάλληλοι που διατίθενται από τα κράτη μέλη οι οποίοι, εξ όσων γνωρίζει η Διαμεσολαβήτρια, φορούν περιβραχιόνια που φέρουν τα διακριτικά «Frontex» [10] .

37. Το συμπέρασμα που συνάγεται φυσικά και εύλογα από τα άτομα που θίγονται από μια επιχείρηση του Frontex είναι ότι κάθε υπάλληλος που φέρει τέτοιο περιβραχιόνιο ενεργεί υπό την ευθύνη του Frontex. Τα άτομα που θίγονται από επιχειρήσεις του Frontex βρίσκονται συνήθως σε κατάσταση άγχους και είναι ευάλωτα, συνεπώς δεν είναι δυνατόν να αναμένεται από αυτούς να διερευνήσουν μια κατάσταση που συνιστά αναμφισβήτητο ένα περίπλοκο θέμα κατανομής ευθυνών. Είναι απολύτως λογικό τα εν λόγω άτομα να απευθύνονται πρωτίστως στον Frontex για την υποβολή καταγγελιών σχετικά με παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

38. Λαμβάνοντας υπόψη τον καταμερισμό ευθύνης όπως καθορίζεται στην εμπεριστατωμένη γνωμοδότηση του Frontex, μπορούν να προβλεφθούν τα ακόλουθα σενάρια καταγγελιών: (i) καταγγελίες σχετικά με τη συμπεριφορά των μελών του προσωπικού του Frontex για τις οποίες ο Frontex οφείλει να αναλάβει την ευθύνη [11] , (ii) καταγγελίες σχετικά με τη συμπεριφορά υπαλλήλων που δεν είναι μέλη του προσωπικού του Frontex, συμπεριλαμβανομένων προσκεκλημένων υπαλλήλων που ενεργούν υπό την ευθύνη των οικείων κρατών μελών αλλά φέρουν περιβραχιόνιο του Frontex, (iii) καταγγελίες σχετικά με την οργάνωση, την εκτέλεση ή τις συνέπειες κοινών επιχειρήσεων, οι οποίες δεν σχετίζονται με τη συμπεριφορά μεμονωμένων ατόμων.

39. Καθίσταται σαφές ότι, επί της ουσίας, ο Frontex θα πρέπει να εξετάζει την πρώτη κατηγορία υποθέσεων. Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία, ο Frontex δεν δύναται να εξετάσει τις καταγγελίες επί της ουσίας. Εντούτοις, θα μπορούσε να συνδράμει τους καταγγέλλοντες διαβιβάζοντας αμελλητί τις καταγγελίες στην εκάστοτε αρμόδια αρχή του/των οικείου(-ων) κράτους(-ών) μέλους(-ών), όπως για παράδειγμα στον εθνικό διαμεσολαβητή. Ως προς την τρίτη κατηγορία, η εκάστοτε ενδεδειγμένη αντίδραση από μέρους του Frontex θα εξαρτάται από την επιμέρους καταγγελία. Σε κάθε περίπτωση, ο Frontex είναι προφανώς σε καλύτερη θέση από τον εν δυνάμει καταγγέλλοντα να προσδιορίσει ποιος θα πρέπει να έχει την ευθύνη να απαντήσει επί της ουσίας της καταγγελίας. Υπό το πρίσμα αυτό, η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει ότι, στην εμπεριστατωμένη γνωμοδότησή του επί του σχεδίου σύστασης, ο Frontex δεσμεύτηκε να προωθήσει μια διαδικασία ταχείας εξέτασης των πιθανών καταγγελιών που υποβάλλονται από μετανάστες στις οικείες αρχές των κρατών μελών κατά την άσκηση κοινών επιχειρήσεων.

40. Στην εμπεριστατωμένη γνωμοδότηση, ο Frontex επέστησε την προσοχή στο σύστημα αναφοράς περιστατικών του οργανισμού και ανέφερε ότι οι καταγγελίες που λαμβάνονται θα μπορούσαν να θεωρηθούν πηγή πληροφοριών και να ενεργοποιούν δραστηριότητες παρακολούθησης. Επιπλέον, ο Frontex επεσήμανε τη δυνατότητα επιβολής πειθαρχικών κυρώσεων. Η Διαμεσολαβήτρια επαναλαμβάνει ότι, με βάση το σκεπτικό του σχεδίου σύστασης (βλ. παραγράφους 29-30 ανωτέρω), οι εν λόγω μηχανισμοί πρέπει να θεωρούνται συμπληρωματικοί προς τον μηχανισμό καταγγελιών και όχι υποκατάστατό του.

41. Είναι αλήθεια, όπως τόνισε ο Frontex, ότι άλλα θεσμικά όργανα όπως τα ευρωπαϊκά και τα εθνικά δικαστήρια είναι, ή θα μπορούσαν να είναι, αρμόδια να εξετάζουν καταγγελίες. Εντούτοις, η Διαμεσολαβήτρια δυσκολεύεται πολύ να φανταστεί πώς θα μπορούσαν να ασκηθούν στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών τα δικαιώματα των ατόμων που θίγονται κατά κανόνα από επιχειρήσεις του Frontex, συμπεριλαμβανομένων των συλληφθέντων μεταναστών, δεδομένων των δεσμεύσεων από άποψη χρόνου, νομικής εκπροσώπησης και δαπανών που συνεπάγονται συνήθως οι εν λόγω διαδικασίες, καθώς και των κανόνων νομιμοποίησης.

42. Είναι επίσης αλήθεια ότι η Ευρωπαϊκή Διαμεσολαβήτρια είναι αρμόδια να εξετάζει αναφορές εναντίον του Frontex από οποιονδήποτε καθώς, ακόμη κι αν η αναφορά υποβάλλεται από άτομο που δεν είναι πολίτης ή κάτοικος της ΕΕ, μπορεί να κινήσει αυτεπάγγελτη έρευνα.

43. Εντούτοις, παραμένει γεγονός ότι ο Frontex θα αποτελεί λογικά τον πρώτο οργανισμό στον οποίο υποβάλλονται καταγγελίες. Κατά την πάγια άποψη της Διαμεσολαβήτριας, κάθε όργανο που έρχεται συχνά σε επαφή με άτομα που ενδέχεται να έχουν λόγο να υποβάλλουν καταγγελίες πρέπει να διαθέτει έναν μηχανισμό καταγγελιών πρώτης γραμμής που να επιτρέπει την ταχεία αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων τους, πριν από την προσφυγή σε άλλους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών, όπως οι διαμεσολαβητές και τα δικαστήρια, σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί η επίλυση του προβλήματος.

44. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να γίνει αναφορά στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), η οποία συμφώνησε, με την ενθάρρυνση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, να θεσπίσει έναν μηχανισμό καταγγελιών πρώτης γραμμής για άτομα που θίγονται από χρηματοδοτούμενα από την ΕΤΕπ έργα. Η εν λόγω ρύθμιση, που ενσωματώθηκε σε μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ της ΕΤΕπ και του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, λειτουργεί ικανοποιητικά και έχει ενισχύσει τη φήμη της ΕΤΕπ και της Ένωσης στο πλαίσιο της διεθνούς αναπτυξιακής κοινότητας. Η συμφωνία του Frontex να θεσπίσει έναν μηχανισμό καταγγελιών πρώτης γραμμής θα ήταν αποδοτική και συνάμα προς το συμφέρον της φήμης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

45. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί ότι, δεδομένου του ρόλου και των καθηκόντων της, η ΥΘΔ θα μπορούσε να είναι ο φυσικός αποδέκτης των καταγγελιών που υποβάλλονται στον Frontex.

46. Στο πλαίσιο αυτό, η Διαμεσολαβήτρια λαμβάνει υπό σημείωση την άποψη του Frontex βάσει της οποίας η λήψη αποφάσεων επί καταγγελιών δεν συγκαταλέγεται στις αρμοδιότητες της ΥΘΔ, όπως ορίζονται στον κανονισμό. Η Διαμεσολαβήτρια εκφράζει την έκπληξή της για την εν λόγω θέση, καθώς το άρθρο 26α παράγραφος 3 του κανονισμού, πέραν της αναφοράς στο

γεγονός ότι υποβάλλει έκθεση τακτικά και με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στον μηχανισμό για την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, σιωπά ως προς τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της ΥΘΔ. Άλλωστε, τα καθήκοντα της ΥΘΔ φαίνεται ότι έχουν ορισθεί μέσω της σχετικής αγγελίας για την πλήρωση της θέσης που δημοσίευσε ο Frontex τον Απρίλιο του 2012.

47. Η Διαμεσολαβήτρια θεωρεί ότι η ευρεία εντολή της ΥΘΔ που περιλαμβάνεται στο άρθρο 26α παράγραφος 3 του κανονισμού Frontex επιτρέπει στον Frontex να αναθέσει στην ΥΘΔ την αρμοδιότητα της εξέτασης μεμονωμένων καταγγελιών.

48. Το γεγονός ότι η ΥΘΔ «δεν διαθέτει εξ ορισμού εκτελεστικές αρμοδιότητες» δεν συνιστά σε καμία περίπτωση εμπόδιο για την εξέταση καταγγελιών. Μάλιστα, οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα της ΥΘΔ, όπως περιγράφονται στην αγγελία για την πλήρωση της θέσης, παρέχουν ήδη σε ορισμένο βαθμό στην ΥΘΔ τις αρμοδιότητες που απαιτούνται για την εξέταση καταγγελιών. Ως εκ τούτου, η αγγελία για την πλήρωση της θέσης όριζε ότι η ΥΘΔ, μεταξύ άλλων, καθορίζει διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση πιθανών περιστατικών παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων και συμβάλλει σε άλλα ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων στον Frontex.

49. Η Διαμεσολαβήτρια σημειώνει επίσης ότι η σημερινή ΥΘΔ διαθέτει τις ικανότητες και τα προσόντα ώστε να εξετάζει αποτελεσματικά καταγγελίες.

50. Τέλος, η Διαμεσολαβήτρια υπογραμμίζει ότι η εμπειρία του μηχανισμού καταγγελιών της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων θα μπορούσε να αποτελέσει πολύτιμη πηγή έμπνευσης για τον Frontex. Η Διαμεσολαβήτρια έχει έρθει σε επικοινωνία με τις σχετικές υπηρεσίες της ΕΤΕπ, οι οποίες είναι πρόθυμες να παράσχουν συνδρομή και συμβουλές για τον σκοπό αυτό. Η Διαμεσολαβήτρια προτίθεται επίσης να παράσχει τη συνεργασία των δικών της υπηρεσιών και, παράλληλα, να αξιοποιήσει τους καθιερωμένους διαύλους συνεργασίας με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαμεσολαβητών, που περιλαμβάνει διαμεσολαβητές και συναφή όργανα στα 28 κράτη μέλη και πέραν αυτών.

51. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Διαμεσολαβήτρια κρίνει ότι, προκειμένου να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης, ο Frontex πρέπει να θεσπίσει έναν μηχανισμό καταγγελιών. Η εν λόγω αρμοδιότητα μπορεί να ανατεθεί στην ΥΘΔ, στην οποία πρέπει να διατεθούν οι ανάλογοι πόροι. Δεδομένης της σημασίας του εν λόγω θέματος για τα άτομα που θίγονται από επιχειρήσεις που συντονίζει ο Frontex, η Διαμεσολαβήτρια ζητεί ως εκ τούτου τη συνδρομή του Κοινοβουλίου.

Η σύσταση της Διαμεσολαβήτριας

Ως εκ τούτου, η Διαμεσολαβήτρια απευθύνει την ακόλουθη σύσταση προς τον Frontex:

Ο Frontex οφείλει να θεσπίσει έναν μηχανισμό για την εξέταση καταγγελιών σχετικά με παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις κοινές επιχειρήσεις που διεξάγονται υπό τη σημαία του Frontex. Ο μηχανισμός πρέπει να δέχεται καταγγελίες από άτομα

που ισχυρίζονται ότι θίγονται μεμονωμένα ή που υποβάλλουν καταγγελία ενεργώντας προς το δημόσιο συμφέρον. Η εν λόγω αρμοδιότητα μπορεί να ανατεθεί στην ΥΘΔ, στην οποία πρέπει να διατεθούν οι ανάλογοι πόροι.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο έγκρισης σχετικού ψηφίσματος.

Emily O'Reilly

Έγινε στο Στρασβούργο στις 7 Νοεμβρίου του 2013

[1] Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα των Κρατών Μελών (FRONTEX) συστάθηκε το 2004.

[2] Κανονισμός 1168/2011/ΕΕ

[3] Το σχέδιο σύστασης του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή για αυτή την έρευνα είναι διαθέσιμο στη σελίδα

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/49848/html.bookmark>
[Σύνδεσμος]

[4] <http://assembly.coe.int/ASP/Doc/XrefViewPDF.asp?FileID=19719&Language=EN>
[Σύνδεσμος]

[5] <http://assembly.coe.int/ASP/Doc/XrefViewPDF.asp?FileID=19547&Language=EN>
[Σύνδεσμος]

[6] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1168/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ 2011 L 304, σ. 1.

[7] Το άρθρο 26α του κανονισμού έχει ως εξής:

« 1. Ο οργανισμός καταρτίζει και αναπτύσσει και εφαρμόζει περαιτέρω τη Στρατηγική του Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ο οργανισμός θέτει σε λειτουργία έναν αποτελεσματικό μηχανισμό για την παρακολούθηση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις δραστηριότητες του οργανισμού.

2. Ο οργανισμός ιδρύει ένα συμβουλευτικό φόρουμ το οποίο θα επικουρεί τον εκτελεστικό διευθυντή και το διοικητικό συμβούλιο σε ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ο οργανισμός

προσκαλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και άλλους συναφείς οργανισμούς να μετάσχουν στο συμβουλευτικό φόρουμ. Κατόπιν προτάσεως του εκτελεστικού διευθυντή, το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει σχετικά με τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας του συμβουλευτικού φόρουμ και με τις λεπτομέρειες διαβίβασης πληροφοριών στο συμβουλευτικό φόρουμ.

Το συμβουλευτικό φόρουμ καλείται να γνωμοδοτήσει για την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή της Στρατηγικής Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, του κώδικα δεοντολογίας και του κοινού βασικού κορμού μαθημάτων.

Το συμβουλευτικό φόρουμ συντάσσει ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητές του. Η εν λόγω έκθεση δημοσιεύεται.

3. Το διοικητικό συμβούλιο ορίζει έναν Υπεύθυνο Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, ο οποίος διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα και πείρα στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Ενεργεί ανεξάρτητα κατά την άσκηση των καθηκόντων του ως Υπεύθυνος Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και υποβάλλει έκθεση απευθείας στο διοικητικό συμβούλιο και στο συμβουλευτικό φόρουμ. Υποβάλλει έκθεση τακτικά και με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στον μηχανισμό για την παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων .»

[8] Με τη συγκατάθεση των ενδιαφερομένων που υπέβαλαν παρατηρήσεις, οι εισηγήσεις δημοσιοποιήθηκαν μέσω του δικτυακού τόπου του Διαμεσολαβητή.

[9] Σύμφωνα με σχετικό δελτίο Τύπου στον δικτυακό τόπο του Frontex, ο οργανισμός όρισε την κ. Inmaculada Arnaez Fernandez πρώτη ΥΘΔ στις 27 Σεπτεμβρίου 2012. Βλ.

<http://www.frontex.europa.eu/news/management-board-designates-fundamental-rights-officer-8IK8lm> [Σύνδεσμος].

[10] Βλ. <http://www.frontex.europa.eu/photo/rabit-operation-greek-turkish-border-vUmhJs> [Σύνδεσμος].

[11] Άρθρο 41 παράγραφος 3 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.